

POLITIČKA PLATFORMA ZA RAZGOVORE SA PREDSTAVNICIMA PRIVREMENIH INSTITUCIJA SAMOUPRAVE U PRIŠTINI

Republika Srbija će, s ciljem zaštite državnih interesa, u daljim dogovorima sa privremenim institucijama samouprave u Prištini polaziti od toga da svako rešenje, bilo opšteg ili nekog posebnog pitanja, o privremenom, prelaznom ili konačnom statusu Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, o položaju Srba u Pokrajini ili o zaštiti srpskog verskog i kulturnog nasleđa, mora da bude u skladu sa Ustavom Republike Srbije i Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244,

Republika Srbija, u dobroj veri (*bona fide*), teži nastavku razgovora sa predstavnicima PIS u Prištini, ubeđena u to da je trajno i održivo rešenje za Kosovo i Metohiju moguće dostići kroz iskreni dijalog dve strane.

Vlada će, radi utvrđivanja osnovnih okvira za razgovore sa predstavnicima PIS u Prištini, predložiti Rezoluciju o osnovnim principima za političke razgovore sa predstavnicima privremenih institucija samouprave na Kosovu i Metohiji:

Rezolucija će biti zasnovana na sledećim elementima:

- da osnovna polazna premisa za razgovore sa PIS u Prištini na visokom političkom nivou bude da Republika Srbija, u skladu sa međunarodnim pravom, Ustavom i voljom građana, ne priznaje i nikada neće priznati jednostrano proglašenu „nezavisnost” Kosova;
- sva prava i nadležnosti koji kao rezultat pregovora budu priznati PIS u Prištini biće preneti zakonom na organe Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija u skladu sa Ustavom, zakonima i drugim propisima Republike Srbije;
- da osnovna težnja tokom nastavka razgovora sa predstavnicima PIS u Prištini bude postizanje sveobuhvatnog rešenja, a da svi pojedinačni dogovori budu u skladu sa ciljevima državne politike utvrđenim Rezolucijom;
- da polazeći od činjenice da je Republika Srbija u dosadašnjem toku političkog procesa, uprkos i nakon nelegalne jednostrane proglašene nezavisnosti Kosova, svojim

postupcima pružila PIS u Prištini ograničeni pravni i međunarodni subjektivitet i legitimitet, razgovori na visokom političkom nivou treba da budu vođeni o prevazilaženju institucionalnih paralelizama na području Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, ne zadirući u pitanje međunarodnog i državno-pravnog statusa PIS u Prištini. Cilj je uspostavljanje organa vlasti na području Pokrajine koji bi bili priznati od svih strana uključenih u proces i uspostavljanje čvrstih pravnih i političkih garancija na nivou Pokrajine i međunarodne zajednice za politička, teritorijalna i druga prava nacionalnih zajednica na čitavom području Pokrajine;

- da Republika Srbija posebno insistira na:

A) uspostavljanju Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji, koju bi činile teritorijalna autonomija četiri opštine severa Kosova i Metohije i druge opštine sa većinskim srpskim i manjinskim stanovništvom (npr. Gračanica, Štrpce, Gora itd.), zasnovane na posebnom Statutu o autonomiji Zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji i jemčene Ustavom pokrajine i javnom deklaracijom predstavnika međunarodne zajednice uključenih u proces;

- Izvorne nadležnosti i elementi unutrašnjeg uređenja Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji biće usaglašeni kroz politički dijalog.

- Republika Srbija smatra da ova autonomija podrazumeva postojanje izvornih nadležnosti u oblastima:

- prosvete (osnovnog, srednjeg i visokog školstva),
- zdravstva (svi nivoi zdravstvene zaštite),
- sporta,
- kulture,
- javnog informisanja,
- zaštite životne sredine,
- kreiranje i sprovođenje politike zaštite životne sredine i održivog razvoja;
- prostornog planiranja,
- isključiva nadležnost u regulaciji prostornog planiranja i mehanizama za upravljanje čitavim procesom, kao i u procedurama za procesuiranje zahteva i njihovo odobravanje,
- isključiva nadležnost u regulaciji sistema za razvoj javnog zemljišta, što uključuje određivanje kriterijuma za namenu različite vrste zemljišta i za korišćenje zemljišta,

➤ isključiva nadležnost u upravljanju mehanizmom za utvrđivanje zakonitosti vlasništva nad zemljištem i nekretninama,

➤ isključiva nadležnost u kreiranju politike razvoja zemljišta i stanogradnje, upravljanje javnim površinama uz postojanje sistema efikasne administrativne intervencije u procesu izgradnje, prostornog planiranja i korišćenja zemljišta.

- poljoprivrede,
- šumarstva,
- vodoprivrede,
- lova, ribolova,
- pravosuđa (tužilaštva u prvom i sudstva u prvom i drugom stepenu, sudovi na području Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji bili bi ustanovljeni zakonima na nivou Pokrajine, ali bi sporazumom koji proistekne iz političkog procesa bilo utvrđeno da zakon mora da predvidi mehanizam putem kojeg građani Autonomne zajednice preko svojih predstavnika utiču na izbor i sastav sudova. Ovi sudovi bi imali ovlašćenje da na području Autonomne zajednice, u skladu sa propisima važećim u Pokrajini, odlučuju u sporovima o osnovnim ličnim odnosima, pravima i obavezama građana, da izriču kazne i druge mere prema učiniocima krivičnih dela i drugih kažnjivih dela određenih zakonom, da odlučuju o zakonitosti pojedinačnih akata organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja, rešavaju sporove o imovinskim i radnim odnosima i odlučuju o drugim pitanjima u skladu sa važećim zakonima),
- unutrašnjih poslova (Autonomna policija bila bi u formalnom smislu deo policijskih snaga Kosova i Metohije, a funkcionisala bi pod autoritetom Izvršnog veća Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji, na teritoriji Autonomije i u skladu sa ovlašćenjima koja su definisana zakonima u saglasju sa najvišim pravnim aktom Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija i Statutom Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji.)
- rudarstva,
- energetike,
- telekomunikacija,
- trgovine i ekonomske politike,

➤ Izvršno veće ima isključivu nadležnost u pitanjima trgovine i organizacije sajмова, uključujući administrativno planiranje trgovinskih aktivnosti, kao i regulaciju sajamskih aktivnosti na teritoriji Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji:

- fiskalne politike i finansija,
- posebna ovlašćenja Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji vezana za jedinstvene registre privrednih društava, društveno-političkih organizacija i verskih zajednica;
- organi Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji trebalo bi da Ustavom Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija imaju garantovanu mogućnost uspostavljanja neposredne saradnje sa organima Republike Srbije, kao i pravo na dopunsko finansiranje iz sredstava predviđenih budžetom Republike Srbije;
- Autonomna zajednica srpskih opština na Kosovu i Metohiji samostalno odlučuje o izgledu i upotrebi svojih simbola (grba, zastave, himne i dr.), dok je zakonom na nivou Pokrajine preciznije uređena upotreba simbola Pokrajine, kao i zajednička upotreba simbola Pokrajine i teritorijalne autonomije;

➤ Autonomna zajednica srpskih opština na Kosovu i Metohiji ima Skupštinu Autonomne zajednice i Izvršno veće Autonomne zajednice koji bi se starali o vršenju poslova iz delokruga Zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji utvrđenih Statutom.

B) uspostavljanju specijalnog statusa za seoske enklave u kojima Srbi i drugi nealbanci čine većinsko stanovništvo, eventualno i za područje opštine Gora (ovo poslednje je samo mogućnost, u slučaju da većina stanovništva u Gori ne želi da ova opština uđe u sastav Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji);

- Područja obuhvaćena specijalnim statusom, naročito izvan gradskih sredina, treba gde god je to moguće da za polaznu osnovu prilikom određenja teritorije imaju etničku strukturu koja je postojala pre etničkog čišćenja, s obzirom na to da i za međunarodnu zajednicu mora biti neprihvatljivo da rezultati etničkog čišćenja u 21. veku u Evropi budu polazna tačka za iznalaženje nekog političkog rešenja;
- Izvorne nadležnosti područja sa specijalnim statusom bile bi uže od nadležnosti Autonomne zajednice srpskih opština, ali bi nužno trebalo da obuhvate uticaj na izbor kadrova i strukturu organa unutrašnjih poslova za data područja, pravosuđe

u prvoj instanci, prosvetu, zdravstvo, kao i pitanja koja zadiru u oblast osnovnih političkih i ekonomskih prava;

- Sporazumom može biti utvrđeno da područja specijalnog statusa pojedine od ovih nadležnosti vrše u saradnji sa organima Autonomne zajednice srpskih opština, u skladu sa zakonima i drugim propisima koji važe u Pokrajini;

V) uspostavljanje posebnog ugovornog odnosa između Srpske pravoslavne crkve i PIS u Prištini;

- Ovim ugovorom, koji bi trebalo da uzme u obzir iskustva iz statusa Rimokatoličke crkve u Italiji, trebalo bi da bude utvrđena međunarodno validna garancija za objekte Srpske pravoslavne crkve, crkvene posede i delovanje Srpske pravoslavne crkve na području Pokrajine;
- Detalji vezani za pregovaračku poziciju po ovom pitanju moraju biti usaglašeni sa predstavnicima Srpske pravoslavne crkve.

G) da u Ustavu Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija bude predviđena trajna garancija za proklamovani povratak lica raseljenih sa Kosova i Metohije i njihovih potomaka na osnovu političkog rešenja usvojenog pregovorima;

- Potrebno je usvajanje Zakona o povratku na nivou Pokrajine, kojim će biti utvrđene obaveze organa Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, Autonomne zajednice srpskih opština i jedinica lokalne samouprave u pogledu povratka izbeglih i interno raseljenih lica;
- Potrebno je na teritoriji Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji, obezbediti i garantovati pravo i uslove za održiv povratak za ona prognana lica sa Kosova i Metohije kojima je onemogućen povratak u njihove domove u drugim delovima Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija.

D) rezultat pregovora mora da bude i stvaranje efikasnog pravnog i organizacionog mehanizma koji bi omogućio uključivanje predstavnika srpskog i drugog nealbanskog stanovništva u rad i odlučivanje svih institucija i organa vlasti Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, a na način da se onemogući bilo koji oblik majorizacije od strane albanskih predstavnika u tim institucijama i organima vlasti;

- Srpska strana predlaže podelu Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija na nekoliko regiona, od kojih bi jedan zaseban predstavljala Autonomna zajednica srpskih opština na Kosovu i Metohiji;
- Srpska strana predlaže formiranje dvodome Skupštine Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, u kojoj bi gornji dom predstavljao Dom regiona i verskih zajednica, a donji dom bi bio Dom građana;

➤ U skladu sa ovim predlogom, u Domu regiona i verskih zajednica bi svi regioni i glavne verske zajednice bili ravnopravno zastupljeni, a u Domu građana bi srpsko i nealbansko stanovništvo bilo zastupljeno u skladu sa garantovanim kvotama i izbornim rezultatima;

➤ Predsedavajući jednog od dva doma, kao i potpredsednik drugog od dva doma, trebalo bi da budu predstavnici srpskog i nealbanskog stanovništva za koje se izjasni većina predstavnika izabranih iz redova srpskog i nealbanskog stanovništva u tom domu;

➤ Moraju postojati efikasni proceduralni mehanizmi koji bi onemogućili donošenje odluka preglasavanjem u pitanjima koja direktno zadiru u nadležnosti Autonomne zajednice srpskih opština na Kosovu i Metohiji i prava srpskog i drugog nealbanskog stanovništva u Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija.

D) imovinska pitanja moraju da budu trajno rešena u skladu sa važećim međunarodnim konvencijama, opšteprihvaćenim pravnim principima i standardima, a svakako radi uspostavljanja pravne sigurnosti i stabilnog poslovnog i investicionog okruženja na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija.

E) ovu političku platformu za razgovore sa predstavnicima privremenih institucija samouprave u Prištini Vlada usvaja na predlog predsednika Republike Srbije.